

UAB, 50 anys. Autònoma, cinquantenària i líder

Aquest és el cinquè curs en el qual tinc el plaer, l'honor i l'orgull de presidir el Consell Social de la Universitat Autònoma, l'òrgan de participació (i de representació) de la societat en la universitat: la ròtula que la integra al seu entorn econòmic, polític i social. Un actor que és garant del patrimoni de la institució perquè així l'hi encarrega la llei, però que és, també, un organisme amb perfil i projectes propis al servei de la UAB, sempre en coordinació amb l'equip de govern liderat per la rectora Margarita Arboix.

Aquest, però, no és un curs més. En un acte dijous 21 de setembre al claustre del monestir de Sant Cugat, encetàvem la celebració del 50è aniversari de l'Autònoma. Els assistents vam escoltar Federico Mayor-Zaragoza i vam gaudir dels Comediants entre els capitells romànics dels segles XII i XIII. En aquell quadrilàter fascinant, costava resistir-se al tòpic de marc incomparable. Érem on havíem de ser; cap altre emplaçament hauria estat millor perquè érem en un espai que té diverses connotacions. Si més no, quatre.

Érem al claustre en què, fa 50 anys, es va obrir el primer curs acadèmic de la Universitat Autònoma de Barcelona; mig segle després, és una de les universitats més grans i prestigioses del país, líder als rànquings. Una de les 200 millors del món segons el de *Times Higher Education* (THE), fet públic fa pocs dies; només hi ha dues universitats espanyoles al capdavant de la classificació, i totes dues, públiques i catalanes.

Érem en un monestir. Les primeres universitats estan lligades al món eclesiàstic. "Rectora", "claustre"... La terminologia universitària delata aquests orígens.

Érem en un claustre. La paraula està documentada des del segle XIV i significa "clos, tanca". Un lloc tancat, hermètic. Precisament, el que la universitat en general i la UAB en particular no han de ser mai —i ja no són— davant de la resta de la societat; sobretot, davant de l'empresa i d'altres agents actius estratègics. Hem de ser oberts, transparents, líquids, porosos. Som la peça d'un engranatge: el conjunt de la societat.

I, finalment, érem en un edifici medieval que no tan sols evoca la voluntat de l'ésser humà de saber, sinó, també, la voluntat col·lectiva de ser d'aquest país.

No només aquell marc —el claustre— era incomparable. El moment també és únic. Per a la universitat (especialment, la pública, clarament infrafinançada); per a l'Autònoma com a autèntica universitat ciutat; per al país, sens dubte. El futur de la institució i el de la societat catalana són a les mans no només dels qui exercim càrrecs de responsabilitat, sinó de tots i cadascun dels membres d'aquestes dues comunitats.

Toca celebrar, que és just i necessari, però, també, treballar. La UAB assoleix el mig segle amb tres grans reptes; al costat del rectorat, el Consell Social hi treballa dia a dia. N'hi ha altres, però deixeu-me subratllar la transferència, la pertinença i el finançament.

Primer repte: la transferència. No ens podem permetre el luxe que el coneixement que generem no creï tot el treball i benestar possibles a la societat amb la seva aplicació real. La universitat —ni aquesta ni cap— no pot ser impermeable o poc permeable a l'empresa ni a altres sectors clau de la societat. Mai enclaustrats, mai closos; sempre oberts. Però, també, a la paraula “transferència”, hi falta un adjectiu: “mútua”; és a dir, de la universitat a la societat, i de la societat a la universitat. D'anada i tornada.

Segon repte: la pertinença. Els alumnes de l'Autònoma continuen formant part de la comunitat universitària quan acaben els estudis. Tenim la responsabilitat d'aportar valor als exalumnes (els *alumn*) i l'oportunitat que n'aportin a la resta de la comunitat universitària, i que, a més, així, els vincles d'universitat i societat s'enforteixin. Des del Consell Social, hem impulsat la recent creació d'Alumni UAB. Sentim-nos més orgullosos de ser, per sempre, *UABers*. Siguem ambaixadors de la marca UAB.

I tercer i últim gran repte: el finançament. La universitat pública d'aquest país requereix els recursos suficients per dur a terme la tasca vital que té encomanada. No es tracta d'una despesa, sinó d'una inversió en nosaltres mateixos com a societat, que la universitat ha de gestionar, òbviament, amb austeritat i amb eficiència.

Aquesta sequera financera se suma, en el cas de la UAB, als que anomenem costos de ciutat: el campus de Bellaterra és únic, singular, i exigeix un tracte específic, diferenciat. I també —i això ja és cosa nostra—, l'Autònoma ha de treure el màxim profit d'aquesta enorme infraestructura davant del canvi de paradigma universitari.

No dubteu que el Consell Social farà tot el que pugui i més per ajudar l'Autònoma a tirar i a mirar endavant. No dubteu que farem pinya perquè afronti el futur sense oblidar mai d'on ve, aprenent dels errors del passat i reforçant-ne els encerts. No dubteu que complirem el nostre deure de vetllar per la bona aplicació dels recursos públics a la universitat. Ni dubteu que complirem el nostre compromís de facilitar el màxim apropament i la màxima integració de la societat a la universitat, i viceversa.

És clar que hem de continuar liderant la recerca, fomentant l'emprenedoria, lluitant per l'equitat i la solidaritat, tenint cura dels nostres públics. Però ho farem més i millor, serem molt més útils, si escoltem l'entorn, si hi col·laborem, si som ben a prop de tots els actors que ens envolten; cadascú, en el seu paper. Ho va escriure Neruda: “*Para que nada nos separe, que nada nos una*”. Per molts anys, per molts èxits, UAB!

Gabriel Masfurroll
President del Consell Social

22 de setembre del 2017